Scénář k rozhlasové reportáži

Martin Tomášek

Martin Tomášek je modřanský rodák, který v této městské části strávil celý život. Byl přímým svědkem jejich velké proměny.

„V roce 1975 se začalo stavět to sídliště vlastně, od Kauflandu k OBI dolu tady k Sofijskému náměstí, Sofijské náměstí se začalo stavět. Tam nic nebylo. Tam byly všude jenom pole. Buďto se tam pěstovala kukuřice nebo se tam pěstovalo obilí, pšenice nebo něco. My jsme si tam, že jsme to měli za barákama to pole, tak jsme si tam chodili hrát do stohů."

Nejen samotné Modřany, ale i tehdejší každodenní život vypadaly úplně jinak. Československo žilo v socialismu. Jinak se třeba i nakupovalo.

„Tuzex byl takovej speciální podnik zahraničního obchodu, kde se prodávalo západní zboží, kde se prodávaly barevný televize, kazeťáky japonský třeba, nebo i jídlo, čokolády švýcarský. To normálně v krámě nebylo. Nebo i žvýkačky americký, nebo americká nebo anglická whiskey, americkej bourbon. To prostě bylo jenom v Tuzexu. A v tom Tuzexu se platilo jenom tuzexovejma poukázkama, to byly tuzexové bony…"

Sehnat běžné věci ze Západu ale nebylo jen tak a svobodně se nedalo ani vycestovat…

„…Přivezli džíny. Jakou máš velikost? Tuhle. Jo dobrý, tady je máš. Jakou máš velikost? No tak tu už nemáme. Domu!"

„Tenkrát se nemohlo vzít pas, už vůbec né občanku, sednout do auta nebo do letadla a letět někam na dovolenou do Řecka nebo jet někam do Německa, do Švédska nebo do Ameriky. To nešlo. To se muselo žádat o takzvaný devizový příslib a výjezdní doložku, a to se právě muselo žádat ty komunistický organizace a ty úřady, aby to povolili. A když si jako s nima sympatizoval a kejval, tak si měl naději, že ti tam to razítko daj, a že tě pustěj."

Všechno se změnilo s příchodem sametové revoluce.

„Když přišla ta revoluce v tom 89. roce, no tak to už se to zase změnilo. Najednou se otevřely hranice, mohlo se cestovat, kam jsi chtěl. Mohl jsi de facto říkat taky, co jsi chtěl."

Lidé najednou získali svobodu a novou chuť do života.

„Potom už jako to bylo dobrý, a to nadšení se vlastně tam najednou objevilo někdy po tom 20. roce nebo 23. roce mým. Udyndanej komunismem jsem byl do svých 20 let a pak najednou se to votočilo a ještě člověk byl mladej a byl jako nadšenej z toho, že to prostě opravdu se teďka změní, že to jako teď to půjde, teď spousta lidí začala podnikat, že jo. Dřív za komunistů to nešlo, nebylo žádný podnikání, to jsme všichni chodili do nějaký práce někam…"

„…Najednou to šlo. "

Příběh Martina Tomáška nám připomíná, jak moc se Modřany i celá společnost proměnily.

A jak vzácná je svoboda, ve které můžeme dneska žít.